Verslag informatieavond Westhal

Aanwezig:
- Gemeente Ede
- BOEi
- Producenten, waaronder Astrant, Silk Bouldergym BV, Bewoners platform Op-ENKA, en Beleidsadviseur Sociaal Domein gemeente Ede
- Bewoners van de wijk Enka

Verloop van de avond
<u>19.30 Opening en werkwijze van de avond, visie van Gemeente Ede en BOEi op de toekomst van de Westhal</u>
Omwonenden en producenten worden welkom geheten in de Westhal. Het idee van de avond is gedachtewisseling tussen de aanwezigen om de plannen van herbestemming te verbeteren. Er waren ~115 aanmeldingen voor de bijeenkomst, een groot deel hiervan zijn omwonenden. Een deel hiervan maakt zich zorgen over de ontwikkelingen rondom de Westhal, anderen zijn enthousiast over de nieuwe ontwikkelingen.

Ede is geworteld in de Veluwse natuur en in een militair, industrieel en religieus verleden. De Westhal is een rijksmonument van 9000 m2 in de ENKA-wijk bij het stationskwartier. Het was een kunstzijde fabriek en heeft een historische sleutelrol in de industriële, economische en stedelijke ontwikkeling van Ede. Een sessie met mogelijke producenten resulteerde in een profiel van kernwaardes: talent support, intercultuur, geworteld, professioneel platform en culturele hotspot. De Westhal biedt kansen en diverse vormen van support aan de ontwikkeling van talenten. De Westhal staat open voor ontmoetingen tussen communities, door een gelijkwaardige en open-minded sfeer. Het is een culturele plek met muziek, dans, theater, sport en makers.

Arno Boon, directeur van BOEi, licht toe dat BOEi zich richt op het behoud van rijksmonumenten en hun betekenis o.a. door verhalen over deze gebouwen te bewaren. De ENKA is in feite een herbestemming van een herbestemming. In 2016 opende de Westhal haar deuren voor de Fietser, deze huurder heeft nu opgezegd. BOEi zoekt naar een nieuw gebruik wat past bij het gebouw en binnen de wijk. Dat kunnen verschillende functies zijn, maatschappelijk, cultureel en commercieel.

Bram van der Beek, de projectwethouder van het stationskwartier streeft naar samenhang binnen dit gebied. De Westhal biedt ruimte voor maatschappelijke voorzieningen die er nu nog niet zijn en het biedt kansen om de stationsomgeving te verbeteren.
Naar aanleiding van een vraag naar de rol van de gemeente:
- De gemeente is een potentiële huurder van de Westhal.
- De gemeente heeft een rol bij vergunningverlening.
- De gemeente ontwikkelt een lange termijnvisie voor de ontwikkelingen rondom het stationskwartier. Zo is er behoefte aan een poppodium in deze omgeving en de gemeente kijkt of dit binnen de begroting past.

Deze avond is van belang om te horen wat er nodig is voor de plek. Het is een uitnodiging om gezichtspunten samen te brengen en het plan te verbeteren voor zowel de gemeente als de wijk.

16 juli was de eerste bijeenkomst met mogelijke producenten voor de Westhal. Er wordt gedacht aan een centrale ontmoetingsruimte, uitnodigende horeca en de OpENKA huiskamer van de wijk.

Daarnaast wordt nu ook gekeken naar een poppodium, repetitieruimtes, klaslokalen, kantoren, ateliers, tentoonstellingen, boulderhal en gezondheidszorg. Deze onderdelen bevatten de wens om mensen te helpen bij hun persoonlijke ontwikkelingen: het ontdekken van talenten en deze verder uitwerken.

20.05 Welke concrete activiteiten worden er beoogd in de Westhal?
De producenten, 4 beoogde huurders, vertellen wat zij van plan zijn: wat voor activiteiten, voor wie en met wie zouden zij willen samenwerken?

Buurtontmoeting
Dennis Janse voorzitter van bewoners platform Op-ENKA zet zich in om activiteiten in de wijk te stimuleren. Op deze manier wil Op-ENKA wijkbewoners samenbrengen. Er is al veel gedaan in de afgelopen drie jaren. Er is veel betrokkenheid vanuit de wijk. Ze organiseren niet alleen activiteiten, maar faciliteren ook activiteiten van andere initiatieven (zoals sportbieb, kleedjesmarkt op de ENKA, groene daken inkoop, en de kantine). Hun huidige ruimte is beperkt. De Westhal biedt hun de mogelijkheid om uit te bereiden waardoor er meer activiteiten voor de buurt kunnen plaatsvinden. Ze zetten zich graag in om een verzamelplek te creëren waar de bewoners samen kunnen komen om o.a. koffie te drinken.

Els van Schaik, beleidsadviseur voor buurtwijk en dorpshuizen binnen gemeente Ede, kijkt naar het aanbod gebaseerd op de behoefte van de wijkbewoners. Westhal biedt gelegenheid voor werkplekken voor professionals en het realiseren van een buurthuis. Een buurthuis gaat eenzaamheid tegen, draagt bij aan ontwikkeling en biedt ondersteuning bij minder zelfstandigheid.

Vraag: Is de subsidie van de gemeente toereikend voor een betaalde medewerker in de wijk? Vaak hebben buurthuizen een vrijwillig bestuur met een betaald beheerder in dienst die zorgt voor de praktische zaken zoals het openen en sluiten van het pand.

Astrant
Twan en Xander zijn van Astrant dat nu 10 jaar bestaat. Ze organiseren activiteiten voor talentontwikkeling onder jongeren en evenementen waar ieder welkom is. Hun visie steunt op drie pilaren: talentontwikkeling, community en podium. De Westhal biedt kansen voor Astrant om door te groeien. Ze hebben nauw contact met de doelgroep om te kijken waar de behoeftes liggen en waar mogelijkheden zijn. Ze zetten zich in voor diversiteit, waaronder jonge bandjes, neurodivergentie en de queer community. Samen met andere partners zorgen ze voor ontwikkel mogelijkheden van muziekkwaliteiten. Ze willen een breed scala van popmuziek aanbieden, zodat het jongeren lokt, community creëert en zelfontwikkeling stimuleert. Hierdoor is er een koppeling tussen verschillende type jongeren met de hoop dat iedereen meegenomen kan worden en gelijke kansen krijgt tot zelfontplooiing.

Silk Bouldergym BV
Max van der Heijden en Jelle Staal vertellen dat Silk Bouldergym BV zich zal vestigen in het achterste gedeelte van de Westhal met een eigen ingang. Boulderen is klimmen waarbij geen touw en klimgordel nodig is, de valmatten zorgen voor veiligheid. Dit maakt het voor iedereen toegankelijk. Naast de bouldermuur zal er ook een bar zijn en een gedeelte voor kinderen. De horeca en kindergedeelte staat los van het boulderen, iedereen is hier welkom om binnen te lopen.

20.40 Plenair vragen van omwonenden beantwoorden

Er volgt een plenair gesprek om te horen wat de zorgen en ideeën zijn over het noordelijke gedeelte van de Westhal wat de gemeente zal huren (de boulderhal valt hier niet onder). Er zijn wat ideeën, maar de financiering is nog niet rond. Dit besluit wordt 12 november door de gemeenteraad genomen. Als er dan groen licht komt, is er nog 1 á 2 jaar om de plannen verder uit te werken. Alleen de school zou bij goedkeuring eerder openen (in 2027). De overige ideeën zullen op zijn vroegst 2029 gerealiseerd worden.

Vragen, opmerkingen en antwoorden

Vraag: Er worden zorgen uitgesproken over het parkeren van auto's en fietsen in de wijk. Daarnaast vragen de omwonenden zich af hoeveel last van het geluid ze zullen hebben. Wat gaat er gebeuren met het rechtergedeelte van de steeg?
Antwoord: Er wordt geen harde muziek gedraaid buiten (of binnen). In de steeg is een klimwand gedacht. Ze kijken met de gemeente naar fiets- en auto parkeerplekken.

Vraag: U zegt dat morgen de sleuteloverdracht plaatsvindt, terwijl het parkeerprobleem nog niet is opgelost. Welke ruimte is er dan voor onze participatie?
Antwoord: BOEi is eigenaar van de Westhal en zal een deel van de Westhal verhuren aan Silk. Er zijn immers huurinkomsten nodig. De gemeente speelt daar geen rol in, omdat dit binnen het omgevingsplan en de regelgeving past. De gemeente is zich bewust van de parkeerproblematiek op ENKA. Bezoekers moeten parkeren in de nieuwe parkeergarage.
Participatie heeft betrekking op de nieuwe functies die nog niet zijn opgenomen in het bestemmingsplan. Het grootste deel zijn nog ideeën, deze zijn nog niet uitgewerkt tot het niveau dat iemand een sleutel krijgt. U bent uitgenodigd om uw wensen en bezwaren kenbaar te maken.

Vraag: Een deel wordt dus gehuurd door de Boulderhal, een ander deel door de gemeente. Is de huurder van het derde deel nog onbekend?
Antwoord: Klopt. Momenteel wordt er nog gezocht naar een partij/partijen die geïnteresseerd zijn. Dus de ingebruikname van de Westhal wordt gefaseerd. De boulderhal past binnen het bestemmingsplan, net als de kantoren. De informatieavond gaat over het gedeelte van de hal dat de gemeente gaat huren.

Vraag: Waar in de participatieladder bevinden de omwonenden zich?
Antwoord: Dit is een informatieavond. Participatie roept verschillende gedachtes op over de vorm van co-creatie, meedenken en aanpassing inbrengen. Dit is de eerste keer dat hier met omwonenden wordt gepraat, zodat er opgehaald kan worden wat er speelt en waarmee de gemeente en ontwikkelaar aan de slag kunnen gaan. In de planning staan nog meer participatieavonden op de agenda. Participatie verschilt per onderdeel. De ladder kan bijvoorbeeld hoger beklommen worden bij de inrichting van het buurtcentrum, daarbij speelt de buurt een grote rol. Of het geld hiervoor ter beschikking wordt gesteld, is een besluit van de gemeenteraad.

Vraag: Zijn de vergunningen al rond?
Antwoord: Nee. We zitten momenteel nog in de schetsfase. Wanneer er zicht is op financiering worden volgende stappen gezet. Dan wordt duidelijk welke plannen haalbaar zijn en worden plannen uitgewerkt. Daarna volgt pas een vergunningaanvraag. (De boulderhal past binnen het omgevingsplan.)

Opmerking:
Laat de term 'participatie' vervallen
Deze term roept namelijk verwachtingen op dat er inspraak is. Hierover is frustratie in de wijk en één bewoner heeft daarom nu de zaal verlaten. Buurtbewoners vinden het belangrijk om het gesprek te blijven voeren en dat er vragen gesteld kunnen worden. De term participatie kan het recht van meebeslissen oproepen en dat is niet aan de orde. Leg dat elke keer weer uit voorafgaand aan een bijeenkomst en noem het een informatieavond.

Vraag: Blijft de Westhal (op de boulderhal na) leeg in de tussentijd?
Antwoord: De boulderhal hoopt volgend voorjaar de deuren te kunnen open. Na het besluit van 12 november zou de school als eerste gerealiseerd kunnen worden. Incidenteel verhuur is in de tussentijd eventueel mogelijk. BOEi staat open voor ideeën, het is niet goed voor een gebouw om leeg te staan.

Vraag: Wordt gekeken naar een parkeeroplossing?
Antwoord: Er is zorg over het parkeren, zowel over fietsplekken als autoparkeren. In de toelichting op het bestemmingsplan 2014 staat dat zodra er op het ENKA-terrein wordt gebouwd dat er gekeken gaat worden naar nieuwe parkeerplekken. Is dat gedaan? In de verslaglegging zal worden gereageerd op deze vraag, want dit vraagt om zorgvuldigheid..

Vraag: Is er een functie die past bij de kernwaarden?
Antwoord: Aan het begin werden kernwaarden genoemd en het gebouw is een rijksmonument met bepaalde waarde en draagkracht. Wat kan er in het gebouw gezien de monumentale waarde en de geformuleerde kernwaarden?
Bij voorkeur komt er een functie die de ruimtelijkheid helemaal in stand laat. Dat kan niet altijd. BOEi wil dit rijksmonument een nieuw leven geven en de monumentale waarde behouden door een doos-in-doos constructie toe te passen. (Doos-in-doos staat voor losse ruimtes in de bestaande ruimte plaatsen).

Vraag: Is er sprake van accumulatie van geluid van het spoor en geluid van het poppodium?
Antwoord: In de planuitwerking en vergunningaanvraag moet dit allemaal heel gedetailleerd onderbouwd worden. De omgevingsdienst, een onafhankelijke partij, gaat dat grondig toetsen. Dit gebeurt later in het proces voor het uitwerken.

Vraag: Valt de invulling met Astrant ook onder het participatieproces?
Antwoord: Ja. Astrant wil twee zalen huren in het noordelijke gedeelte van de Westhal, waar de gemeente over zal gaan.
Astrant vat samen: Er is enthousiasme over mogelijke ontwikkelingen in de Westhal, maar er zijn ook zorgen over overlast van het publiek wat na concerten/feesten de ruimte verlaat.
Astrant stelt in haar huisregels dat men rekening houdt met de buren. Draagklacht is namelijk heel belangrijk. Op de huidige locatie van Astrant zijn geen klachten van geluidsoverlast. Aanwezigen worden uitgenodigd om zelf te ervaren hoe mensen vertrekken na een show op hun huidige locatie.

Vraag: Astrant zit nu in het centrum, maar de Westhal zit in de ENKA-wijk met een doorstroom naar het station. Het openluchttheater laat zien dat het problemen geeft in een wijk. Waarom zouden we het hier weer proberen?

Antwoord: In Nijmegen zit Doornroosje naast het station, met honderden appartementen erboven. In Arnhem zit Luxor en Willem1 naast het station. Laten we samen informeren hoe het daar werkt om zo op voorhand overlast te minimaliseren.

Vraag: Hoe vaak zijn er evenementen? En tot hoe laat zullen die duren?
Antwoord: Astrant is nog in de schetsfase, er zijn nog geen concrete plannen. Na deze avond kan het gesprek tussen omwonden en Astrant verder worden gevoerd. Belangrijk doel is om geluidsoverlast te voorkomen. Op de huidige locatie heeft Astrant 200 programma's per jaar, de wens is om dat wat uit te breiden in de Westhal.

Vraag: Is er al een wijkbeheerder? Waar moeten we terecht met vragen?
Antwoord: Met vragen kunnen jullie terecht bij BOEi.

Vraag: Ik heb begrip dat jonge ouders bang zijn voor geluidsoverlast, maar Astrant doet ook aan talentontwikkeling. Voor deze gezinnen biedt dit behoorlijk veel toekomst. Bij het zien van de waardes dacht ik meteen 'waanzinnig en progressief'; VPRO kwam in gedachte. De politieke realiteit van Ede laat zien dat het wat minder progressief is. Hoe gaan jullie om met deze tegenstrijdigheid?
Antwoord: Bij de vorige ronde over de ontwikkeling van Ede was de vraag aan de gemeenteraad of Ede zich stedelijk moest gaan ontwikkelen. De gemeenteraad besloot voor deze urbane ontwikkeling en dat deze voorzieningen worden aangebracht als ankertjes in de wijk.
In bestuursakkoord staat dat de gemeente hier een poppodium wil ontwikkelen. Het is altijd de vraag of hier de financiële middelen voor vrijgespeeld kunnen worden. Hier gaat het 12 november over. En daarna is de tijd om te kijken op welke manier en welke gevolgen dat heeft. Dat zullen we gezamenlijk daarna moeten bekijken als er geld tot beschikking komt.

Dank aan BOEi en de gemeente Ede voor deze informatieavond. Als vrijwilligers van de kantine proberen we al veel te doen voor deze wijk. En we zijn erg blij en zien uit naar de extra ruimte die we kunnen krijgen in de Westhal en dat de gemeente geld wil uittrekken om iets moois neer te zetten waar we als wijk nog meer samen kunnen komen.